

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології

на тему:

СПЕЦИФІКА ЧЕДЖУСЬКОГО ДІАЛЕКТУ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

Студентки групи Кор27-21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми: корейська мова і література

та переклад, західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та літератури

(переклад включно), перша – корейська

Гомлі Анни Андріївни

Науковий керівник: **Орос Руслана Олегівна**

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ ДІАЛЕКТУ. ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЗПОДІЛ ДІАЛЕКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ.....	6
1.1. Поняття діалектизму та науки діалектології.....	6
1.2. Розподіл діалектів корейської мови на території Республіки Корея..	7
1.3. Особливості діалектів корейської мови.....	11
Висновки до Розділу 1.....	18
РОЗДІЛ 2. СПЕЦИФІКА ЧЕДЖУСЬКОГО ДІАЛЕКТУ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ.....	20
2.1. Фонетичні особливості Чеджуського діалекту.....	20
2.2. Граматичні та морфологічні особливості Чеджуського діалекту.....	22
2.3. Лексичні особливості Чеджуського діалекту.....	25
Висновки до Розділу 2.....	26
ВИСНОВКИ.....	28
초록.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35

ВСТУП

У процесі вивчення будь-якої мови з часом ми стикаємося з усвідомленням того, що мова, якою говорить її носій, значно відрізняється від літературної мови, яку ми звикли вивчати за підручниками. Мовна різноманітність та мовні варіації є ключовими аспектами сучасної лінгвістики та культурології. У цьому контексті саме діалекти є одними з найцікавіших явищ мови.

Діалекти – це варіанти загальноприйнятої мови, які відрізняються за вимовою, лексикою, граматиною та іншими характеристиками, що розвиваються в межах певних географічних, соціокультурних та історичних умов.

Вивчення будь-яких діалектів є важливим завданням серед лінгвістичних досліджень, оскільки воно допомагає розкрити різноманітність мовного спілкування, виявити зв'язки між мовою та культурою, а також розуміти еволюцію мовних систем. Поглиблене вивчення діалектів сприяє розумінню мовного розвитку та ідентичності різних мовних спільнот.

У лінгвістиці прийнято розрізняти територіальний і соціальний різновиди діалектів. Однак, частіше за все поняття діалекту вживають у значенні територіального діалекту, у той час як для значення соціального діалекту вживають терміни соціолект або жаргон, аргі, сленг чи просторіччя, як різновиди соціодіалектів (Wikipedia).

Територіальний діалект відноситься до різновиду національної мови, якому властива відносна структурна близькість, і який є засобом спілкування для людей, які об'єднані спільною територією, а також елементами матеріальної та духовної культури, самосвідомості чи історично-культурних традицій (Wikipedia).

У той час як соціальний діалект є різновидом національної мови, якому властива відносна структурна близькість, і який є засобом спілкування людей, що об'єднані спільним соціальним колом, наприклад спільною роботою, командою, завданням тощо (Wikipedia).

Дану курсову роботу було присвячено вивченню специфіки чеджуського діалекту та його особливостям, що виділяють його серед усіх інших існуючих діалектів Республіки Корея. Оскільки вивчення будь-якого діалекту вимагає чіткого розуміння самого поняття діалектизму та науки діалектології, що вивчає його, задля кращого розуміння специфіки чеджуського діалекту в корейській мові, що розкриває дана курсова робота, нами було розглянуто певні визначення з розділу теоретичної лінгвістики.

Надалі, з метою розкриття важливих теоретичних аспектів, у знанні яких виникає потреба в процесі вивчення специфіки чеджуського діалекту, в цій курсовій роботі було розглянуто теорію розподілу діалектів корейської мови, що існують на території Республіки Корея.

В процесі написання даної курсової роботи ми намагалися визначити та дослідити якомога більшу кількість серед усіх існуючих фонетичних, граматичних, морфологічних та лексичних особливостей чеджуського діалекту.

Актуальність дослідження полягає у важливості детального розгляду та подальшого вивчення певних існуючих особливостей чеджуського діалекту, які можуть зустрічатися при його вивченні.

Метою цього дослідження є визначити якомога більше певних існуючих особливостей чеджуського діалекту, які можуть зустрічатися в процесі його вивчення.

Для досягнення поставленої мети було сформульовано такі **завдання**:

- визначити поняття діалекту та діалектології;
- визначити та проаналізувати діалекти корейської мови на території Республіки Корея;
- дослідити та охарактеризувати існуючі фонетичні особливості чеджуського діалекту;
- дослідити та охарактеризувати існуючі граматичні та морфологічні особливості чеджуського діалекту;
- дослідити та охарактеризувати існуючі лексичні особливості чеджуського діалекту.

Об'єктом дослідження є повсякденна корейська народна мова чеджуського діалекту.

Предметом дослідження є специфіка чеджуського діалекту в корейській мові.

Матеріалом дослідження слугує повсякденна корейська народна мова чеджуського діалекту.

Методи дослідження обумовлені метою та завданням курсової роботи. В процесі написання роботи було використано описовий метод дослідження діалектології з метою вивчення певних закономірностей живої народної корейської мови. А також діахронний аспект монографічного методу діалектологічного дослідження мови з метою широкого зіставлення та порівняння історичних даних чеджуського діалекту.

Наукова новизна роботи обумовлена тим, що було вдосконалено погляд на специфіку чеджуського діалекту, його особливості та відмінність від інших діалектів корейської мови на території Республіки Корея.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання матеріалу курсової роботи у подальшому дослідженні особливостей чеджуського діалекту та при викладанні основ філології корейської мови.

Обсяг і структура роботи обумовлена метою та завданням дослідження. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів (теоретичної та практичної частини), підрозділів та висновків до них, загальних висновків, анотації та списку використаних джерел. Загальний обсяг курсової роботи складає 36 сторінок. Загалом у даній курсовій роботі було використано 27 літературних джерел.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТТЯ ДІАЛЕКТУ. ОСОБЛИВОСТІ ТА РОЗПОДІЛ ДІАЛЕКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ

1.1. Поняття діалектизму та науки діалектології

Вивчення будь-якого діалекту вимагає чіткого розуміння самого поняття діалектизму та науки діалектології, що вивчає його. Саме тому, задля кращого розуміння специфіки чеджуського діалекту в корейській мові в наступних підрозділах наукової роботи, вважаємо доречним наведення певних визначень з розділу теоретичної лінгвістики.

Поняття діалектологія походить від грецького *dialektos* – *розмова, говір, наріччя* та *logos* – *слово, вчення*. Наука діалектологія є розділом мовознавства, який вивчає наріччя, діалекти та говори. Як наукова дисципліна діалектологія виникла ще у ХІХ столітті під впливом порівняльно-історичних досліджень, виявивши свою описову, тобто синхронну, та історичну, тобто діахронну, спеціалізацію, аналізуючи матеріал, цінний не лише для гуманітарних наук, а й для літератури (Ковалів, 2007). До основних завдань діалектології входить вивчення географічного розподілу діалектів, аналіз їхньої структури, встановлення діалектичних взаємозв'язків, а також опис та класифікація лінгвістичних особливостей. Як правило, діалектологія може включати в себе дослідження історії та етнографії народів, які використовують певні діалекти, а також розвиток імплементації діалектних особливостей в літературну мову.

Таким чином, згідно з Літературознавчою енциклопедією, поняття діалектизмів визначається як позанормативні слова та словосполучення, характерні для мовлення жителів певного краю, не введені до складу активного словника загальнонаціональної літературної мови, які є невичерпним джерелом її поповнення та оновлення (Ковалів, 2007, с. 286). До того ж діалекти мають соціальні та професійні ознаки, проте відрізняються від жаргонізмів та арго за культурою виголошування та смислового

наповнення (Ковалів, 2007). Науково діалекти прийнято вважати чимось середнім між говірками та наріччями, однак часто всі вони є взаємозамінними.

У лінгвістиці можна зустріти велику кількість різноманітних варіацій класифікацій діалектів, проте всі вони завжди різняться за лексичними, морфологічними, етнографічними, семантичними, фразеологічними та фонетичними ознаками. Таким чином використання діалектів часто зустрічається в художній літературі з метою відображення місцевих особливостей народу. Різновиди семантичних, фонетичних та морфологічних діалектизмів можуть використовуватись у мовленні персонажів та дійових осіб, в той час як фразеологічні, лексичні, композиційні та етнографічні частіше використовуються в мові автора, надаючи йому певного смислового забарвлення (Ковалів, 2007).

1.2. Розподіл діалектів корейської мови на території Республіки Корея

Роки поділу Корейського острова на Північ і Південь спричинили дивергенцію корейської мови та формування північної та південної варіацій мови. Проте, хоча й можна говорити про появу певних відмінностей у значенні та використанні того чи іншого слова, а також у використанні сучасних термінів, це не є суттєвою перешкодою для розуміння мови співрозмовника. Різницю в мовах, що використовуються і в Північній, і в Південній Кореї, слід розглядати, як різницю між двома діалектами однієї мови. На даний час науковцями докладається безліч зусиль для згладжування існуючих мовних відмінностей. А також проводяться спільні дослідження вчених з Півночі та Півдня.

Оскільки дана курсова робота присвячена дослідженню одного з діалектів Республіки Корея, вважаємо доцільним розгляд та більш детальне ознайомлення з особливостями усіх існуючих на півострові діалектів та їх розподілом по території корейської країни.

Поділ корейських діалектів зазвичай здійснюється з точки зору фонетики, граматики та лексики. Проте діалекти не обов'язково є послідовними, оскільки серед думок дослідників існують певні розбіжності, які ми зможемо побачити в наступних

абзацах курсової роботи. На сьогоднішній час теорію діалектного розподілу корейської мови можливо поділити на два види: національну та провінційну. Перший період обговорення розподілу діалектів в основному відбувався до середини 1960-х років, у той час як другий період в основному відбувався вже після середини 1960-х років (새국어생활, 1998). У наступних параграфах ми намагатимемося більш детально розглянути узагальнений зміст цих розподілів.

У процесі розподілу діалектів на національному рівні приймали участь відомі нам Хан Йон Сун (한영순), Кім Бьон Дже (김병제), Лі Кю Чжон (李克齊), Лі Дже Мак (李珍模), Сяохей Цзіньпін (小翁進平), Лі Кей Ці, Лі Чжин Мо, Кан Юнхо (康允浩) та інші. Ім'я Лі Квон Хома (李克흠) по сьогодні залишається досить маловідомим, проте саме він був першим, хто розділив корейську мову на діалекти. За їхньою теорією в процесі розподілу діалектів до уваги було взято такі мовні системи, як фонема, граматики та лексика. Зосереджуючи свою увагу на певних мовних фактах і геоісторичному зв'язку між діалектами, Кан Юнхо розділив корейську мову на наступні п'ять діалектів:

- 1) Діалект Квансо (діалект Пхьонган, діалект Когурьо) включав частини південної та північної провінції Пхьонган і провінції Хванхе;
- 2) Діалект Хонам (діалект Чолла-до, діалект Пекче) включав у себе Чолла-намдо та Чхунчхон-намдо
- 3) Діалект Йоннам (діалект Кьонсан-до, діалект Сілла) включав у себе частини Канвондо у Кьонсан-намдо та прибережну територію Чолла-намдо;
- 4) Діалект Кванбук (діалект Хамкьон-до, діалект Окчо) включав Північну та Південну провінції Хамкьон;
- 5) Центральний діалект (діалект Кьонгі-до, змішаний діалект) включав Кьонгі-до, частини Канвон-до та частину Хванхе-до (새국어생활, 1998).

У той час як за теорією Сяохей Цзіньпіна, з допомогою опитування близько 259 населених пунктів по всій території Кореї, було перевірено наявність діалектних меж та наступним чином поділено всю країну на шість діалектів:

- 1) Діалект Кьонсан-до використовується в провінціях Кьонсан-намдо та Кьонсан-пукто (регіон Йоннам), а також у містах Пусан, Тегу й Ульсан;
- 2) Діалект Чолла-до використовується в провінціях Чолла-намдо, Чолла-пукто (регіон Хонам), а також у місті Кванджу;
- 3) Діалект Хамкьон-до використовується в провінціях Хамкьон-намдо, Хамкьон-пукто та Янкандо;
- 4) Діалект Пьонан-до включає усі сучасні Північні та Південні провінції Пьонан-до, проте Пьонан-пукто включено до діалекту Хамкьон-до;
- 5) Діалект Кьонгі-до включає в себе сучасний Хванхе-до провінції Кьонгі-до, південний регіон Йонхин у Хамнамі провінції Канвондо, Чхунчхон-намдо та Муджу в Чолла-пукто;
- 6) Діалект Чеджу-до включає в себе повну територію острова Чеджу (새국어생활, 1998).

Кім Гон підкреслював, що при класифікації діалектів важливо враховувати мовну та діалектну свідомість, включаючи фонологію, лексику та граматику. Тому за його теорією корейську мову було поділено на сім різних діалектів:

- 1) Південно-східний діалект, включаючи Кьонсан-до;
- 2) Південно-західний діалект, включаючи частини Чолла-до та Чхунчхон-до;
- 3) Центральний діалект, включаючи частини Кьонгі-до та Чхунчхон-до;
- 4) Західний діалект, включаючи Хванхе-до;
- 5) Північно-східний діалект на території Канвон-до, включаючи Хамкьон-до;
- 6) Північно-західний діалект, включаючи Пхьонкан-до;
- 7) Діалект Чеджу (새국어생활, 1998).

Розглядаючи історію розподілу корейської мови на діалекти, ми можемо побачити, що кількість варіацій надзвичайно велика, оскільки кожен дослідник має свою власну точку зору стосовно того, за якими саме критеріями варто розподіляти мову на діалекти. Вище ми розглянули декілька варіантів розподілу корейської мови на діалекти, які були створені дослідниками. Проте таких варіацій існує велика кількість, наприклад: Хан Йон Сун поділяв корейську мову на вісім діалектів на основі морфологічних та синтаксичних особливостей; Лі Пон Йонг в основному

поділяв корейську мову на шість діалектів на основі історичних змін; а Кім Бьон Чже в свою чергу широко поділяв корейську мову на два діалектні регіони (새국어생활, 1998).

Однак класичним вважається метод класифікації всіх корейських діалектів, включно з діалектом острова Чеджу, від Огури Шінпея. Він поділяв корейські діалекти на шість типів:

- 1) Діалект Пхьонан-до (평안도 방언);
- 2) Діалект Хамкьон-до (함경도 방언);
- 3) Діалект Кьонгі-до (경기도 방언);
- 4) Діалект Чолла-до (전라도 방언);
- 5) Діалект Кьонсан-до (경상도 방언);
- 6) Діалект острова Чеджу (제주도 방언).

Зважаючи на важливі історичні події, що відбувалися на території корейського півострова, діалекти корейської мови, які знаходяться на територіях КНДР та Республіки Корея, почали розрізнятись між собою. Таким чином на території Республіки Корея ми отримуємо сучасний і всім добре відомий розподіл корейської мови на шість діалектів (Див. Рис.1.1):

1) Діалект Кьонгі-до (경기도 방언) використовується в ряді районів Республіки Корея та зосереджений у Сеулі та Інчхоні (Див. Рис.1.2). Саме цей діалект вважається стандартною корейською мовою, яку вивчають іноземні студенти. Цей діалект використовується в більшості телешоу, на радіостанціях, каналів новин тощо (KoreanClass101.com);

2) Діалект Канвон-до (강원도 방언) поширений у Канвоні, що розташований на північному сході Республіки Корея;

3) Чхунчхонський діалект (충청도 방언) широко використовується в багатьох регіонах Південної Кореї, в основному зосереджений у Чхунчхон-пукто та Чхунчхон-намдо, які розташовані одразу під Сеулом в Кьонгі-до;

4) Діалект Кьонсан-до (경상도 방언) широко використовується в регіоні Кьонсан Республіки Корея;

5) Діалект Чолла-до (전라도 방언);

6) Діалект Чеджу-до (제주도 방언) відомий лише на острові Чеджу, що розташований на південно-західному узбережжі Південної Кореї. Цей діалект вважається одним із найскладніших для розуміння на території Республіки Корея, оскільки практично є окремо існуючою мовою.



Рис.1.1. Розподіл діалектів (LingoDeer) Рис.1.2. Розподіл провінцій (피칸씨)

Зважаючи на усі вищепераховані варіативності розподілу корейської мови на діалекти, можемо дійти висновку, що кожен з методів має право на існування, однак в той же час жоден з них не є абсолютно точним. Оскільки мова розвивається щодня, і діалект, як її різновид, виникає внаслідок природного розвитку мови в регіонах, де вона поширена.

1.3. Особливості діалектів корейської мови

Дослідження діалектів як корейської, так і будь-якої іншої мови, є важливим для розуміння історії та розвитку цієї мови. Оскільки діалекти зберігають у собі сліди давніх мовних явищ, які були втрачені в літературній мові. Більше того, діалекти

мають змогу надавати інформацію про соціальні та культурні особливості окремих регіонів країни, а в нашому випадку Кореї. Можливо Південна Корея і географічно невелика країна, проте її мовне різномаяття багате та захоплююче. І хоча так званий стандартний Сеульський діалект наразі зустрічається найчастіше, кожен регіон Кореї може похвалитися власним унікальним діалектом. Ці діалекти додають корейській мові додаткової глибини та відкривають вікно у різномаяття культури та історії кожного з регіонів (LingoDeer).

Саме тому, з метою кращого розуміння особливостей чеджуського діалекту, вважаємо доречним ознайомлення з особливостями всіх інших діалектів корейської мови та їхнє порівняння з діалектом острова Чеджу.

В основному діалекти корейської мови відрізняються один від одного фонетикою, граматиною та лексикою. У наступних параграфах ми розглянемо деякі з найбільш виразняючихся особливостей кожного з діалектів та порівняємо їх із чеджуським.

Розглядаючи діалект Кьонгі-до, також відомий як стандартний або сеульський діалект, можна помітити, що тут часто зустрічається заміна звуку 오 [o] на звук 우 [u]. Наприклад:

떡고 싶다 [мокко шіпта] → 떡구 싶다 [мокку шіпта] – *хочу їсти*;

식해도 마셨다 [шіккедо машьотта] → 식혜두 마셨다 [шіккеду машьотта] – *я також пив шікке* (KoreanClass101.com).

Також до ще однієї особливості діалекту Кьонгі-до належить додавання додаткової приголосної ㄷ [p] в словах. Наприклад:

이거로 [ікоро] → 이걸로/이걸루 [іколло/іколлу] – *ось цей* (KoreanClass101.com).

Через географічну близькість до Сеула діалект Канвон-до достатньо схожий із стандартною корейською мовою (LingoDeer). Проте, якщо уважно розглянути діалект Канвон-до, то можна помітити, що в порівнянні з діалектом Кьонгі-до, тут є трохи більше особливостей. В першу чергу корейці, які розмовляють на діалекті Канвон, часто вимовляють ㅍ [сс] як ㅍ [с]. Наприклад:

쌀 [ссаль] → 살 [саль] – *рис*;

싸움 [ссаум] → 사움 [саум] – *сварка*;

쓰레기 [ссирегі] → 스투기 [сирегі] – *сміття*;

큰일 났어요 [кхиніль нассойо] → 클 나싸요 [кхиль нассайо] – *виникла велика проблема* (KoreanClass101.com).

До наступної особливості діалекту Канвон-до належить заміна голосного ㅏ [a] на ㅓ [o] в кінці речення. Наприклад:

합시다 [хапшіда] → 합시다 [хапшідо] – *давай зробимо це* (KoreanClass101.com).

Також при дослідженні цього діалекту можна помітити, що наприкінці питального речення корейці часто використовують закінчення -나 [на], -노 [но], -고 [ко], -가 [ка] тощо. Наприклад:

어디 가? [оді ка?] → 어데 가노? [оде кано?] – *куди ти йдеш?*

어머, 어떡하면 좋아! [омо, оттокхамьон чоа!] → 우아노! [уано!] – *боже мій, що ж робити* (KoreanClass101.com)!

Можна також помітити, що наприкінці речень в діалекті Канвон-до корейці використовують 레요 [рейо] замість звичного ㅇ이요/예요 [іейо/ейо]. Наприклад:

여러분께 알려드립니다 [йоробункке алльотирімніда] → 여러분들인데 알코 디레요 [йоробунтирінде алькхо тірейо] – *до вашого відома* (KoreanClass101.com).

Чхунчхонський діалект виділяється більш повільним темпом мовлення та широким діапазоном висоти звуків, який часто вважається доволі ніжним та скромним за звучанням (LingoDeer). Серед особливостей Чхунчхонського діалекту є заміна голосного ㅐ [e] або ㅔ [e] на ㅑ [я], коли на нього закінчується останнє слово в реченні. Наприклад:

피곤해 [пхігоне] → 피곤하 [пхігоня] – *втомлений*;

왜 그래? [ве кире?] → 왜 그래? [ве кира?] – *що сталося?*

뱀에게 물렸대 [пемеге мульотте] → 뱀한테 물렸다 [пямантхе мульоття] – *кажуть його вкусила змія* (KoreanClass101.com).

Також у Чхунчхонському діалекті можна помітити, що якщо останнє слово речення закінчується на ㅑ [я], воно замінюється на ㅇ이 [йо]. Наприклад:

아니야 [анія] → 아니여 [анійо] – ні;

뭐야? [муоя?] → 뭐여? [муойо?] – що (KoreanClass101.com)?

Серед інших особливостей Чхунчхонського діалекту часто зустрічається заміна стандартного закінчення 요 [йо] на 유 [ю], використання унікальної фрази 워라빠빠 [уораппаппа] – *чому поспішаєш?*, а також використання 거라 [кора] замість 쫘어오 [кессойо] (LingoDeer).

Діалект Кьонсан-до розповсюджений переважно у Пусані, Ульсані та Тегу, однак в кожному з цих міст діалекти також трохи відрізняються, причому Пусанський діалект є найвідомішим серед них. Кьонсан є традиційно консервативним районом, його діалект має сильну інтонацію, саме тому він може звучати доволі різко та неввічливо навіть при використанні спокійної інтонації. Діалект Кьонсан-до є єдиним у корейській мові, у якому й до нині зберіглися тональності, а це означає, що із зміною тону також змінюється значення слова (LingoDeer).

Серед особливостей діалекту Кьонсан-до зустрічається заміна 으 [и] на 어 [о], 의 [іі] на 예 [е], 그 [ки] на 거 [ко], 외 [ве] на 애 [е], 위 [уі] на 이/으 [і/и]. Наприклад:

저쪽 위에 있다 [чоччок уіе ітта] → 저짜 위에 있데이 [чочча уе іттеі] – *це ось там нагорі*;

왜 안 되냐? [ве ан твеня?] → 와 안대노? [ва антено?] – *чому не вийде?*

뒤에 있다 [твіе ітта] → 디에 있다 [тіе ітта] – *позаду тебе* (KoreanClass101.com).

Ще однією особливістю Кьонсанського діалекту є скорочення речень. Наприклад:

뭐라고 했니? [мораго хенні?] → 뭐라카노? [моракхано?] – *що ти сказав?*

왜 그러십니까? [ве кирошімнікка?] → 와 그라노? [ва кирано?] – *чому ти так вчинив?*

가 버려라 [ка порьора] → 가뿌라 [каппура] – *іди геть* (KoreanClass101.com).

У діалекті Кьонсан-до в реченнях, які закінчуються на 다 [та], відслідковується заміна на 테이 [теі]. Наприклад:

같이 합시다 [качхі хапшіда] → 같이 합시데이 [качхі хапшідеі] – *ходімо разом*;

내가 왔다 [нега ватта] → 내가 왔데이 [нега ватте이] – я прийшов (KoreanClass101.com).

Також у питальних реченнях, які закінчуються на 니 [ні], у діалекті Кьонсан-до відбувається заміна на 나 [на], 노 [но], 고 [ко] та 가 [ка]. Наприклад:

비 와? [бі ва?] → 비 오 나? [бі она?] – *іде дощ?*

누구 책이야? [нугу чегія?] → 누 책인고? [ну чегінго?] – *чия це книжка* (KoreanClass101.com)?

При використанні Кьонсанського діалекту для корейців характерно взаємо замінювати розмовну та письмову мови. Наприклад:

замість використання розмовного 집에 가 [чібе ка] говорять 집에 간다 [чібе канда] – *йди додому*;

або замість 몰라 [молла] говорять 모른다 [моринда] – *не знаю* (LingoDeer).

Район Чолла-до також називають Хонам, що означає “на південь від озера”. Це ліберальний район, відомий у корейській історії своїми демократичними рухами, а також символом бунтарства та агресивності. Як результат діалект Чолла-до на слух сприймається доволі швидким та дещо смішним (LingoDeer).

Серед характерних особливостей діалекту Чолла-до зустрічається додавання ㅇ [інг], 부러 [пуро], 재 [че] тощо в кінці речення. Наприклад:

그렇습니다 [кироссимніда] → 그라쥬잉 [кирачьоінг] – *так*;

너 그거 좀 버리지 않을래? [но киго чом поріджі анилле?] → 너 그것좀 찌끄라뿌러야? [но кигоччом ччіккіраппуроя?] – *сміття*

추천을 하세요 [чхучхониль хасейо] → 추천 하쇼잉 [чхучхон хашьоінг] – *порекомендуйте* (KoreanClass101.com).

Також у діалекті Чолла-до зустрічається велика кількість вигуків. Наприклад:

어머 [омо] → 오 떤/왓마 [оме/вамма] – *о боже мій*;

저기요 [чогійо] → 아야 [ая] – *перепрошую*;

어떻하지 [оттокхаджі] → 어찌아스까나 [оччоасиккана] – *що ж робити*;

그래서 [киресо] → 근디 [кінді] – *тому* (KoreanClass101.com).

У діалекті Чолла-до корейці часто використовують слово *거시기* [кошігі] – *річ*. Це слово використовується у випадках, коли ми забули яким чином називається певна річ і необхідно пояснити про що саме йде мова. Наприклад:

내가 어제 거시기랑 거시가 하다가 가 거시기한테 거시기했는데 [нега одже кошігіранг кошіга хадага ка кошігіханте кошагахеннинде] (KoreanClass101.com).

Серед усіх діалектів корейської мови Чеджуський є найбільш відмінним. Здебільшого цим діалектом користуються лише корейці, які населяють острів Чеджу. Ймовірно через те, що Чеджу-до є географічно відокремленою частиною материкової Кореї, Чеджуський діалект часто вважається окремою мовою. Історично на цей діалект найбільше вплинули японська та монгольська мови. Чеджуський діалект є одним із найскладніших для розуміння діалектів на території Республіки Корея, саме тому корейцям з різних регіонів важко важко дається його розуміння. Близько 75% Чеджуського діалекту навіть не існує в стандартній корейській мові. Проте нині більшість молодих людей на острові Чеджу також розмовляють користуючись Сеульським діалектом, саме тому проблеми у спілкуванні з плином часу можуть зникати (LingoDeer).

До типових прикладів використання Чеджуського діалекту належать:

어서 오십시오 [осо ошіпшіо] → *혼저 읍서* [хонджо опсо] – *ласкаво просимо*;

와서 보고 가세요 [васо пого касейо] → *왕 뺑 잡서* [ванг пванг капсо] – *прийдіть і погляньте*;

밥 먹었니? [паб могонні?] → *밥 먹었어?* [паб могон?] – *ти поїв*;

여기서 서울에 전화할 수 있지요? [йогісо соуре чонхвахаль су ітджійо?] → *여기서 서울더래 해집주양?* [йогісо соульторе хеджіпджуянг?] – *чи можу я звідси подзвонити до Сеулу?*

어디서 오셨습니까? [одісо ошьоссимнікка?] → *어디서 옵테가?* [одісо оптега?] – *звідки ви родом?*

조금만 계십시오 [чогимман кешіпшіо] → *호끔만 이십서계* [хоккомман ішіпсоге] – *зачекайте трохи*;

차를 타고 가세요 [чхариль тхаго касейо] → 차탕갑서 [чхатханкапсо] – *ідьте на машині*;

오천 원입니다 [очхон вонімніда] → 오천 원마씀 [очхон вонмассим] – *це коштує 5 тисяч вон*;

어제 영화 뭐 봤어? [одже йонхва муо пвассо?] → 제 영화 뭐 봤? [че йонхва муо пван?] – *який фільм вчора дивився (KoreanClass101.com)?*

У цьому підрозділі ми прагнули дослідити відмінності Чеджуського діалекту від інших діалектів корейської мови. Саме тому з метою кращої візуалізації та більш чіткого розуміння дослідженої інформації, пропонуємо створити власну порівняльну таблицю (Таблиця 1.1). За допомогою певних прикладів слів, поданих у цій таблиці, ми зможемо проаналізувати особливості кожного з діалектів, та чітко окреслити їх відмінності від Чеджуського діалекту.

Таблиця 1.1.

Відмінність Чеджуського діалекту від інших діалектів корейської мови

Діалект	Ласкаво просимо	Мама	Вибачте
Чеджуський діалект	혼저 읍서예 [хонджо опсоє]	어멍 [омонг]	죄송허우다 [чесонгхоуда]
Діалект Кьонгі-до	어서오세요 [осо осейо]	어머니 [омоні]	죄송합니다 [чесонгхамніда]
Діалект Канвон-до	어여 오드래요 [ойо отирейо]	어머이 [омоі]	미안 하우다 [міан хауда]
Чхунчхонський діалект	빨리 와유 [ппаллі ваю]	엄니 [омні]	죄송해유 [чесонгхею]
Діалект Кьонсан-до	퍼떡 오이소 [пхо оісо]	어무이 [омуі]	죄송합니데이 [чесонгхамнідеі]
Діалект Чолла-до	언능 오랑께요 [оннин оранккейо]	어머이 [омоі]	죄송혀라 [чесонгхьора]

Вважаємо, що створення порівняльної таблиці діалектів стало цінним інструментом для дослідження та кращого розуміння особливостей Чеджуського діалекту в корейській мові. Її наочність та чітка структура дозволяють легко окреслити відмінності між діалектами та глибше проаналізувати їх особливості.

Висновки до Розділу 1

У процесі написання Розділу 1 перед нами постала мета визначити поняття діалектизму та науки діалектології, що вивчає його. А також розглянути та більш детально ознайомитись з теоріями розподілу корейських діалектів по території корееммовної країни. І на останок з метою кращого розуміння специфіки чеджуського діалекту, ми ознайомилися з особливостями всіх інших діалектів корейської мови та порівнювали їх із діалектом острова Чеджу.

Ми дійшли до висновку, що у лінгвістиці можна зустріти велику кількість різноманітних варіацій класифікацій діалектів, проте всі вони завжди різняться за лексичними, морфологічними, етнографічними, семантичними, фразеологічними та фонетичними ознаками. Таким чином ми розуміємо, що використання діалектів часто зустрічається в художній літературі з метою відображення місцевих особливостей народу. Різновиди семантичних, фонетичних та морфологічних діалектизмів можуть використовуватись у мовленні персонажів та дійових осіб, в той час як фразеологічні, лексичні, композиційні та етнографічні частіше використовуються в мові автора, надаючи йому певного смислового забарвлення (Ковалів, 2007).

Розглянувши теорії розподілу корейської мови на діалекти від Кан Юнхо (康允浩), Сяохей Цзіньпіна (小翁進平), Кім Гона, Огури Шінпея (오구라 신페이), а також сучасний розподіл діалектів на території Республіки Корея, ми дізналися про те, що на сьогоднішній час теорію діалектного розподілу корейської мови можливо поділити на два види: національну та провінційну. Перший період обговорення розподілу діалектів в основному відбувався до середини 1960-х років, у той час як другий період в основному відбувався вже після середини 1960-х років. А також ми дійшли висновку, що кожен з методів має право на існування, однак в той же час

жоден з них не є абсолютно точним. Оскільки мова розвивається щодня, і діалект, як її різновид, виникає внаслідок природного розвитку мови в регіонах, де вона поширена.

Ознайомившись з особливостями всіх інших діалектів корейської мови та порівнявши їх із діалектом острова Чеджу, ми дізналися про те, що в основному діалекти корейської мови відрізняються один від одного фонетикою, граматиною та лексикою. Також ми зробили висновок, що серед усіх діалектів корейської мови Чеджуський є найбільш відмінним. Оскільки здебільшого цим діалектом користуються лише корейці, які населяють острів Чеджу. Дізналися, що ймовірно через те, що Чеджу-до є географічно відокремленою частиною материкової Кореї, Чеджуський діалект часто вважається окремою мовою. Історично на цей діалект найбільше вплинули японська та монгольська мови. Чеджуський діалект є одним із найскладніших для розуміння діалектів на території Республіки Корея, саме тому корейцям з різних регіонів важко дається його розуміння.

Наприкінці написання Розділу 1 можемо дійти висновків, що чітке розуміння понять діалектизму на науки діалектології є важливим етапом у вивченні мовних особливостей. Поглиблене дослідження теорій розподілу корейських діалектів дозволяє нам краще зрозуміти культурно-географічні та історичні чинники, що формували лігвістичні особливості корейської мови. Особливе значення для цього дослідження має порівняльний аналіз співвідношення корейських діалектів із Чеджуським, що допомагає нам виявити унікальні особливості діалекту Чеджу.

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІКА ЧЕДЖУСЬКОГО ДІАЛЕКТУ В КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Фонетичні особливості Чеджуського діалекту

Чеджуський діалект зберігає велику кількість аспектів середньовічної корейської мови, які більше не зустрічаються в інших регіонах, і в той же час має лексичні та граматичні характеристики, унікальні для острова Чеджу, саме тому цей діалект часто вважається окремою мовою. Особлива самоврядна провінція Чеджу почала офіційно використовувати назву “мова Чеджу”, коли в 2007 році прийняла “указ про збереження та розвиток мови Чеджу” на рівні провінції та доклала усіх зусиль для її інституціоналізації та стандартизації, ухваливши “Орфографію мови Чеджу” (나무위키).

Вважається, що Чеджуський діалект походить від пізньої давньокорейської або ранньосередньовічної корейської мови, яка прийшла з держави Корьо приблизно після XI століття. Мова Чеджу поділяє значну кількість базової лексики та граматики з корейською мовною сім'єю. І саме це свідчить про те, що мова Чеджу однозначно має ті самі корені, що й корейська (나무위키).

Розглядаючи фонетичні особливості мови Чеджу, в першу чергу ми звертаємо нашу увагу на наявність у ній дев'яти монофтонгів: *이* [i], *에* [e], *애* [e], *으* [u], *어* [o], *아* [a], *우* [y], *오* [o], *·* [a]. Останній з цих монофтонгів *·* [a], також має назву *아래아* [area], є основною особливістю Чеджуського діалекту та голосною фонемою, яка має архаїчний характер та зберігається ще з давніх часів. *·* [a] є одним із трьох компонентів літери, які складають голосні в хангиль, і представляє короткі голосні в корейській мові.

Коли у XV століття було винайдено хангиль, позиція *아래아* [area] як окремого складового голосного в системі коротких голосних була чітко встановлена, проте його фонетична цінність була двічі втрачена у XVI та XVIII століттях. Після цього він існував виключно в нотації, проте був скасований у XX столітті, і більшу частину

нотації було замінено на 아 [a] або 으 [и]. нині він використовується виключно для написання голосних у мові Чеджу (나무위키). Прикладами використання 아래아 [area] у Чеджуському діалекті можуть слугувати наступні речення (Див. Рис. 2.1.).

- * 마른 낭에 물 잦질젠 한다.
(마른 나무에 물 짜려 한다.)
- * 골개비 멘주깃적 생각 못한다.
(개구리 올챙이 적 생각 못한다.)
- * 노리 뜨려난 막뎡이 삼년 우려먹나.
(노루 때렸던 막대기 삼년 우려먹는다.)
- * 돌민 솜지곡, 쓰민 바꾼다.
(달면 삼키고, 쓰면 뱉는다.)

Рис. 2.1. Використання 아래아 [area] у діалекті Чеджу (네이버 블로그)

Серед інших фонетичних особливостей Чеджуського діалекту спостерігаємо зміну дифтонгів 야 [я], 요 [йо], 유 [ю] на монофтонги 아 [a], 오 [o], 우 [u] при палаталізації приголосних ㄱ [к], ㅋ [кх], ㅎ [х]. Наприклад:

- 꺾 [кюль] → 쥬 [чуль] – мандарин;
- 효자 [хьоджа] → 소저 [соджо] – пошана;
- 흥 [хюнг] → 순네 [сунне] – наслідування.

Також типовим для Чеджуського діалекту вважаємо зміну дифтонгу 여 [йо] на монофтонг 에 [e] після губних приголосних. Наприклад:

- 며느리 [мьонірі] → 메누리 [менурі] – невістка;
- Або заміну монофтонгу 으 [и] на 이 [i]. Наприклад:
- 슬피 [сильпіхі] → 실피 [шільпіхі] – сумно;
 - 쓸개 [ссильке] → 실개 [шільке] – жовчний міхур;
 - 층계 [чхинге] → 칭계 [чхінге] – сходи.

У Чеджуському діалекті спостерігається тенденція до зникнення різниці між фонемами 에 [e] та 애 [e], що можна визнати результатом впливу на нього інших діалектів корейської мови. Розглядаючи особливості Чеджуського діалекту, пов'язані з приголосними, можемо виділити заміну простих приголосних ㄱ [к], ㅍ [п], ㅈ [ч], ㅊ [т] на придихові ㅋ [кх], ㅍ [пх], ㅊ [чх], ㅌ [тх]. Наприклад:

다르다 [тарида] → 토나다 [тхонада] – *інакший*;

병 [п'ьонг] → 뺨 [пхенг] – *хвороба*.

Також зустрічається заміна посиленних приголосних ㄱ [кк], ㅍ [пп], ㅈ [чч], ㅊ [тт] на придихові ㅋ [кх], ㅍ [пх], ㅊ [чх], ㅌ [тх]. Наприклад:

첫째 [чхотчче] → 첫채 [чхотччхе] – *перший*;

떨다 [ттольда] → 털다 [тхольда] – *тремтіти*;

딴 [тган] → 탄 [тхан] – *інший*;

뛰다 [ттвіда] → 튀다 [тхвіда] – *бігти*;

짜 [ччак] → 착 [чхак] – *пара*;

짜다 [ччада] → 차다 [чхада] – *солоний*.

Так само як і в діалекті Чолла у Чеджуському діалекті спостерігається сильна тенденція до палаталізації. Наприклад:

형 [х'ьонг] → 성 [сонг] – *старший брат*;

근 [ккин] → 진 [чхин] – *терпіння*;

혀 [х'ьо] → 세 [се] – *язик*.

Розглянувши у цьому підрозділі певні фонетичні особливості Чеджуського діалекту, можемо дійти висновку, що його відмінність від інших діалектів корейської мови є доволі сильною.

2.2. Граматичні та морфологічні особливості Чеджуського діалекту

Як і всі інші мови Чеджуський діалект, який прийнято вважати окремо мовою, також з часом змінюється. І насправді не можна заперечувати той факт, що його

швидка зміна пов'язана із впливом стандартної материкової корейської мови на нього. Саме тому, якщо ми сліпо звикаємо до нових особливостей граматики, які виникають щодня, автентична граматика мови Чеджу буде зруйнована та спричинить плутанину яка може значно прискорити зникнення Чеджуського діалекту. Проте й ідея ігнорування всіх змін та сліпе використання виключно старих конструкцій може перешкоджати подальшому розвитку мови (나무위키).

У цьому підрозділі ми намагатимемось дослідити деякі з граматичних особливостей Чеджуського діалекту. В першу чергу вважаємо доцільним звернути увагу на особливості використання відмінків у діалекті Чеджу.

У називному відмінку замість звичних нам 이 [i] та 가 [га] використовується лише 가 [га] або 리 [ri] та 래 [re]. Наприклад:

밀가루가 [мільгаруга] → 밀가루리 [мільгарурі] – борошно;

비가 [піга] → 비가 [піга] – дощ.

Для Чеджуського діалекту характерне опускання частки родового відмінку, проте в окремих випадках замість стандартного 의 [ий] корейці використовують просто 이 [i]. Наприклад:

너의 [ное] → 느이 [ниі] – твоє.

Використовуючи знахідний відмінок у Чеджуському діалекті, корейці замінюють звичне нам 을/를 [иль/риль] на 얼/럴 [оль/роль] або просто ㄷ [p]. Наприклад:

모래톱을 [мореччіміль] → 모삼쫘얼 [мосамччимоль] – пісок;

나비를 [набіріль] → 나빌 [набіль] – метелика.

Візуально структура спільного відмінку в Чеджуському діалекті мало відрізняється від стандартного діалекту Кьонгі-до. Використовуючи спільний відмінок, замість звичного 와/과 [ва/гва] корейці використовують 왕/광 [ванг/кванг]. Наприклад:

고기왕 케왕 [когіва кева] → 꺄기왕 쟁이왕 [квегіванг кеніванг] – з м'ясом та крабом;

떡과 밥과 [ттокква пабква] → 떡광 밥광 [ттоккванг пабкванг] – з *ттоком та рисом*.

Частка 은/는 [ин/нин], котра в стандартній корейській мові вказує на тему речення, у діалекті Чеджу замінюється на 랑/이랑 [ранг/іранг], який відіграє роль сполучника в інших діалектах. Наприклад:

고양이는 [коянїнин] → 고양이랑 [коянїранг] – кішка;

사람은 [сарамин] → 사람이랑 [сараміранг] – людина;

У той же час стандартний сполучник 랑/이랑 [ранг/іранг] у Чеджуському діалекті замінюється на 영/이영 [йонг/ійонг]. Наприклад:

나랑 그 애랑 [наранг ки еранг] → 나영 가이영 [найонг каійонг] – із нами.

Звична частка 야/이야 [я/ія] в Чеджуському діалекті замінюється на 사/이사 [са/іса]. Наприклад:

나루야 [наруя] → 나리사 [наріса];

밤이야 [пабія] → 밤이사 [пабіса].

Форма 니까 [нікка] змінюється на 니네/난 [ніне/нан]. Наприклад:

보니까 [понікка] → 보나네 [понане];

나으니까 [наинікка] → 나시난 [нашінан].

А граматичні форми 려고 [рього] та ㄴ다고 [ндаго] замінюються на 쟁 [ченг] або 텐/텅/엔/앵 [тен/тенг/ен/енг]. Наприклад:

먹으려고 [могирього] → 먹쟁 [мокченг];

간다고 [кандаго] → 간텐 [кантен];

가겠다고 [кагеттаго] → 가키앵 [какхіенг].

Наостанок, серед граматичних особливостей Чеджуського діалекту можна виділити кінцеві форми речень. Серед розповідних закінчень звичне нам ㄴ니다/습니다 [мніда/симніда] в діалекті Чеджу замінюється на 읍네다/읍디다/읍니다/읍데다 [имнеда/иптіда/имніда/иптеда], також ㄴ다/는다 [нда/нинда] замінюється на 찌 [ччо], а звичне 요 [йо] замінюється на 예/서 [є/со].

Стандартне питальне закінчення *ㄴ니다/습니까* [мнікка/симнікка] замінюється на *우까/우파/수까/수파* або *우깡/우팡/수깡/수팡* [укка/укква/сукка/сукква] або [укканг/уккванг/сукканг/суккванг]. Наприклад:

가봤습니까 [кабвассимнікка] → *가깝수까* [кабабсукка].

А також наказові закінчення *세요* [сейо], *자* [ча], *ㅂ시다* [пшіда], *라* [ра] у Чеджуському діалекті замінюються відповідниками *읍서* [ипсо], *읍저* [ипчо], *으심* [ишім], *주* [чу].

Граматичні особливості Чеджуського діалекту є надзвичайно цікавими та досліджені нами форми є не єдиними, і якщо поглибитись в цю тему, можливо знайти набагато більшу кількість відмінностей від стандартної корейської мови.

2.3. Лексичні особливості Чеджуського діалекту

Більшість корейців, які вперше чують чисту мову Чеджуського діалекту, стверджують, що вона схожа на іноземну. Діалект Чеджу зберігає в собі достатньо велику кількість лексики із стародавньої середньовічної корейської мови, яка нині в більшості регіонів вже не використовується. Більше того Чеджуський діалект вміщує у собі суфікси, закінчення та лексику, яка на відміну від мови материка була створена самостійно. Різниця у використанні закінчень слів в залежності від регіону у діалекті Чеджу відсутня. У деяких вокабулярах, особливо тих, що вміщують у собі назви тварин і знарядь праці, існує велика різниця. Саме тому при вивченні Чеджуського діалекту слід розпочинати саме з граматики і поступово переходити до ознайомлення з лексикою (*나무위키*).

Лексичний склад Чеджуського діалекту доволі різноманітний. Слова можуть бути як достатньо схожими на стандартний Сеульський діалект, так і повністю відрізнитись від нього. Наприклад, можемо розглянути лексику, що позначає членів корейської родини:

어머니 [омоні] → *어땡/어땡/어매* [омонг/оманг/оме] – *мати*;

아버지 [абоджі] → *아방/아바지* [абанг/абаджі] – *батько*;

할아버지 [харабоджі] → 할르방/할르비 [харибанг/харибі] – дідусь;

할머니 [хальмоні] → 할망/할마니 [хальманг/хальмані] – бабуся;

며느리 [мьонірі] → 아장 [аджанг] – невістка.

Також Чеджуський діалект налічує в собі певну кількість лексичного запасу, що не є типовим для стандартної корейської мови. Наприклад, до лексики повсякденного вжитку людей, проживаючих на острові Чеджу, входять такі слова:

쉬매 [суіме] – вік коня;

додаючи будь-яку цифру до цього слова отримуємо:

이쉬매 [ісуіме] – дворічний кінь; 오쉬매 [осуіме] – п'ятирічний кінь.

둔짓다 [тунджітта] – використовується для позначення свійських тварин, що збігаються у стадо;

남갈래죽 [намкаллечук] – позначає спеціальну лопату, яку корейці використовують для скопування землі.

Більш того в Чеджуському діалекті корейці активно користуються специфічним способом словотворення. Наприклад:

빨래방망이 [ппаллепангмангі] → 물 [муль] + 막개 [макке] = 물막개 [мульмакке] – дубинка для прання;

간장 [канджанг] → 물 [муль] + 장 [джанг] = 물장 [мульджанг] – соєвий соус;

조개껍질 [чогекокпчіль] → 조개 [чоге] + 이 [і] = 조개이 [чогеі] – ракушка;

입술 [іпсуль] → 입 [іп] + 바우 [пау] = 입바우 [іппау] – вуста;

강아지 [канаджі] → 기하 [кіха] + 생이 [сенгі] = 강생이 [кансенгі] – собака.

Висновки до Розділу 2

У процесі написання Розділу 2 перед нами постала мета визначити та дослідити фонетичні, граматичні, морфологічні та лексичні особливості Чеджуського діалекту в корейській мові.

Ми дійшли висновку, що Чеджуський діалект зберігає велику кількість аспектів середньовічної корейської мови, які більше не зустрічаються в інших регіонах, і в той же час має лексичні та граматичні характеристики, унікальні для острова Чеджу, саме тому цей діалект часто вважається окремою мовою.

Також ми дізналися про те, що Чеджуський діалект походить від пізньої давньокорейської або ранньосередньовічної корейської мови, яка прийшла з держави Корьо приблизно після XI століття. Мова Чеджу поділяє значну кількість базової лексики та граматики з корейською мовною сім'єю. І саме це свідчить про те, що мова Чеджу однозначно має ті самі корені, що й корейська (나무위키).

Дослідивши фонетичні особливості Чеджуського діалекту, ми дійшли висновку, що відмінність діалекту Чеджу від інших діалектів корейської мови є доволі сильною.

При дослідженні граматичних та морфологічних особливостей Чеджуського діалекту ми дійшли висновку, що граматичні особливості Чеджуського діалекту є надзвичайно цікавими та досліджені нами форми є не єдиними в діалекту Чеджу, і якщо поглибитись в цю тему, можливо знайти набагато більшу кількість відмінностей від стандартної корейської мови.

Досліджуючи лексичні особливості Чеджуського діалекту ми дізналися, що більшість корейців, які вперше чують чисту мову Чеджуського діалекту, стверджують, що вона схожа на іноземну, оскільки діалект Чеджу зберігає в собі достатньо велику кількість лексики із стародавньої середньовічної корейської мови, яка нині в більшості регіонів вже не використовується. Більше того ми дізналися про те, що Чеджуський діалект вміщує у собі суфікси, закінчення та лексику, яка на відміну від мови материка була створена самостійно. Різниця у використанні закінчень слів в залежності від регіону у діалекті Чеджу відсутня. У деяких вокабулярах, особливо тих, що вміщують у собі назви тварин і знарядь праці, існує велика різниця. Саме тому при вивченні Чеджуського діалекту слід розпочинати саме з граматики і поступово переходити до ознайомлення з лексикою (나무위키).

ВИСНОВКИ

В ході написання цієї курсової роботи було проведено дослідження особливостей чеджуського діалекту завдяки якому було зроблено наступні висновки:

У Розділі 1 нами було розглянуто поняття діалектизму та науки діалектології, що вивчає його. Також ми розглянули та більш детально ознайомились з теоріями розподілу корейських діалектів по території кореємовної країни. І на останок ми ознайомилися з особливостями всіх інших діалектів корейської мови та порівняли їх із діалектом острова Чеджу.

Нами було встановлено, що поняття діалектологія походить від грецього *dialektos* – розмова, говір, наріччя та *logos* – слово, вчення. Наука діалектологія є розділом мовознавства, який вивчає наріччя, діалекти та говори. А поняття діалектизмів у свою чергу визначається як позанормативні слова та словосполучення, характерні для мовлення жителів певного краю, не введені до складу активного словника загальнонаціональної літературної мови, які є невичерпним джерелом її поповнення та оновлення (Ковалів, 2007, с. 286).

Нами було виявлено, що поділ корейських діалектів зазвичай здійснюється з точки зору фонетики, граматики та лексики. Проте діалекти не обов'язково є послідовними, оскільки серед думок дослідників існують певні розбіжності. На сьогоднішній час теорію діалектного розподілу корейської мови можливо поділити на два види: національну та провінційну. У процесі розподілу діалектів на національному рівні приймали участь відомі нам Хан Йон Сун (한영순), Кім Бьон Дже (김병제), Лі Кю Чжон (李克齊), Лі Дже Мак (李珍模), Сяохей Цзіньпін (小翁進平), Лі Кей Ці, Лі Чжин Мо, Кан Юнхо (康允浩) та інші.

Ми дізналися, що зосереджуючи свою увагу на певних мовних фактах і геоісторичному зв'язку між діалектами, Кан Юнхо розділив корейську мову на п'ять діалектів: Квансо, Хонам, Йоннам, Кванбук та центральний діалект. У той же час за теорією Сяохей Цзіньпіна, з допомогою опитування близько 259 населених пунктів по всій території Кореї, було перевірено наявність діалектних меж та поділено всю

країну на шість діалектів: Кьонсан, Чолла, Хамкьон, Пьонан, Кьонгі та Чеджу. Підкреслюючи, що при класифікації діалектів важливо враховувати мовну та діалектну свідомість, включаючи фонологію, лексику та граматику Кім Гон поділяв корейську мову аж на сім діалектів: південно-східний, південно-західний, центральний, західний, північно-східний, північно-західний та діалект Чеджу.

Також ми зрозуміли, що кількість варіацій надзвичайно велика, оскільки кожен дослідник має свою власну точку зору стосовно того, за якими саме критеріями варто розподіляти мову на діалекти. Проте класичним вважається метод класифікації корейських діалектів від Огури Шінпея, за яким він розподіляв корейську мову на шість діалектів: Пхьонан, Хамкьон, Кьонгі, Чолла, Кьонсан та діалект острова Чеджу. Проте, як ми вияснили, зважаючи на важливі історичні події, що відбувалися на території корейського півострова, діалекти корейської мови, які знаходяться на територіях КНДР та Республіки Корея, почали розрізнятись між собою. Таким чином на території Республіки Корея ми отримали сучасний розподіл корейської мови на шість діалектів: Кьонгі, Канвон, Чхунчхон, Кьонсан, Чолла та Чеджуський діалект.

Далі ми розглянули особливості всіх сучасних діалектів корейської мови та порівняли їх з Чеджуським діалектом, з метою кращого розуміння його особливостей. Ми дійшли висновку, що в діалекті Кьонгі-до часто зустрічається заміна звуку ㅜ [o] на звук ㅠ [y].

Корейці, які розмовляють на діалекті Канвон, часто вимовляють ㅍ [сс] як ㅍ [с]. Також вони замінюють голосний ㅏ [a] на ㅓ [o] в кінці речення. Наприкінці речень в діалекті Канвон-до корейці використовують ㅓㅓ [рейо] замість звичного ㅓㅓㅓ/ㅓㅓㅓ [іейо/ейо].

Чхунчхонський діалект виділяється більш повільним темпом мовлення та широким діапазоном висоти звуків, який часто вважається доволі нижнім та скромним за звучанням (LingoDeer). Серед особливостей Чхунчхонського діалекту є заміна голосного ㅓ [e] або ㅓ [e] на ㅓ [я], коли на нього закінчується останнє слово в реченні. Також у Чхунчхонському діалекті можна помітити, що якщо останнє слово речення закінчується на ㅓ [я], воно замінюється на ㅓ [йо]. Часто зустрічається

заміна стандартного закінчення 요 [йо] на 유 [ю], використання унікальної фрази 워라빠빠 [уораппаппа] – *чому поспішаєш?*, а також використання 거라 [кора] замість 켈어요 [кессойо] (LingoDeer).

Ми визначили, що серед особливостей діалекту Кьонсан-до зустрічається заміна 으 [и] на 어 [о], 의 [іі] на 예 [е], 그 [ки] на 거 [ко], 외 [ве] на 애 [е], 위 [уі] на 이/으 [і/и], а також скорочення речень. У реченнях, які закінчуються на 다 [та], відслідковується заміна на 데이 [теі]. А у питальних реченнях, які закінчуються на 니 [ні], відбувається заміна на 나 [на], 노 [но], 고 [ко] та 가 [ка].

Серед характерних особливостей діалекту Чолла-до ми відмітили додавання 잉 [інг], 부러 [пуро], 재 [че] та інших у кінці речення. Також у діалекті Чолла-до зустрічається велика кількість вигуків і корейці часто використовують слово 거시기 [кошігі] – *річ*. Це слово використовується у випадках, коли ми забули яким чином називається певна річ і необхідно пояснити про що саме йде мова.

Ми дійшли висновку, що серед усіх діалектів корейської мови Чеджуський є найбільш відмінним. Здебільшого цим діалектом користуються лише корейці, які населяють острів Чеджу. Ймовірно через те, що Чеджу-до є географічно відокремленою частиною материкової Кореї, Чеджуський діалект часто вважається окремою мовою. Історично на цей діалект найбільше вплинули японська та монгольська мови. Чеджуський діалект є одним із найскладніших для розуміння діалектів на території Республіки Корея, саме тому корейцям з різних регіонів важко дається його розуміння. Близько 75% Чеджуського діалекту навіть не існує в стандартній корейській мові (LingoDeer).

У другому розділі ми дослідили фонетичні, граматичні, морфологічні та лексичні особливості Чеджуського діалекту. Ви визначили, що Чеджуський діалект зберігає велику кількість аспектів середньовічної корейської мови, які більше не зустрічаються в інших регіонах, і в той же час має лексичні та граматичні характеристики, унікальні для острова Чеджу, саме тому цей діалект часто вважається окремою мовою.

Розглядаючи фонетичні особливості мови Чеджу, ми визначили, що у ній наявні дев'ять монофтонгів: 이 [i], 에 [e], 애 [e], 으 [и], 어 [o], 아 [a], 우 [y], 오 [o], · [a]. Також дізналися про заміну дифтонгів 야 [я], 요 [йо], 유 [ю] на монофтонги 아 [a], 오 [o], 우 [y] при палаталізації приголосних ㄱ [к], ㅋ [кх], ㅎ [х]. І помітили тенденцію до зникнення різниці між фонемами 에 [e] та 애 [e], що можна визнати результатом впливу на нього інших діалектів корейської мови. Також ми помітили заміну простих приголосних ㄱ [к], ㅂ [п], ㅈ [ч], ㅊ [т] на придихові ㅋ [кх], ㅍ [пх], ㅊ [чх], ㅌ [тх] і заміна посиленних приголосних ㄲ [кк], ㅃ [пп], ㅉ [чч], ㅊ [тт] на придихові ㅋ [кх], ㅍ [пх], ㅊ [чх], ㅌ [тх].

При дослідженні граматичних та морфологічних особливостей Чеджуського діалекту ми визначили, що у називному відмінку замість звичних нам 이 [i] та 가 [га] використовується лише 가 [га] або 리 [рі] та 래 [ре]. Використовуючи знахідний відмінок у Чеджуському діалекті, корейці замінюють звичне нам 을/를 [иль/риль] на 얼/럴 [оль/роль] або просто ㄹ [р]. Використовуючи спільний відмінок, замість звичного 와/과 [ва/гва] корейці використовують 왕/광 [ванг/кванг]. Частина 은/는 [ин/нин], котра в стандартній корейській мові вказує на тему речення, у діалекті Чеджу замінюється на 량/이랑 [ранг/іранг], який відіграє роль сполучника в інших діалектах. У той же час стандартний сполучник 량/이랑 [ранг/іранг] у Чеджуському діалекті замінюється на 영/이영 [йонг/ійонг]. Звична частина 야/이야 [я/ія] в Чеджуському діалекті замінюється на 사/이사 [са/іса]. А граматичні форми 려고 [рього] та ㄴ다고 [ндаго] замінюються на 쟁 [ченг] або 텐/텅/엔/앵 [тен/тенг/ен/енг].

Також ми визначили, що серед розповідних закінчень звичне нам ㅂ니다/습니다 [мніда/симніда] в діалекті Чеджу замінюється на 읍네다/읍디다/읍니다/읍데다 [имнеда/иптіда/имніда/иптеда], також ㄴ다/는다 [нда/нинда] замінюється на 쩌 [ччо], а звичне 요 [йо] замінюється на 예/서 [e/so]. Стандартне питальне закінчення ㅂ니까/습니까 [мнікка/симнікка] замінюється на 우까/우파/수까/수파 або 우깁/우팍/수깁/수팍 [укка/укква/сукка/сукква] або

[укканг/уккванг/сукканг/суккванг]. А також наказові закінчення 세요 [сейо], 자 [ча], ㅂ시다 [пшіда], 라 [ра] у Чеджуському діалекті замінюються відповідниками 읍서 [ипсо], 읍저 [ипчо], 으심 [ишім], 주 [чу].

Ми дійшли висновку, що лексичний склад Чеджуського діалекту є доволі різноманітним. Слова у ньому можуть бути як достатньо схожими на стандартний Сеульський діалект, так і повністю відрізнитись від нього. Також Чеджуський діалект налічує в собі певну кількість лексичного запасу, що не є типовим для стандартної корейської мови. Більш того в Чеджуському діалекті корейці активно користуються специфічним способом словотворення.

У кінці написання даної курсової роботи ми зробили висновок, що Чеджуський діалект є унікальним і неповторним та містить у собі безліч особливостей. Його дослідження є надзвичайно важливим для розвитку корейської філології.

초록

이 용어 과정의 주제는 한국어에서의 제주 방언의 특수성이다. 연구 대상은 한국어에서의 제주 방언의 특수성이다. 본 연구의 목적은 연구 과정에서 접할 수 있는 제주 방언의 현존하는 특정한 특징들을 가능한 많이 파악하는 것이다.

이 용어 과정에서는 변증법과 변증법학의 개념, 한반도 영토에서 나타나는 우리말의 방언 분포, 우리말 방언의 특수성 등을 고찰하였다. 다음 단계는 제주 방언의 음성적, 문법적, 형태적, 어휘적 특징을 규명하는 것이었다.

연구자들이 한반도 역사 전반에 걸쳐 어떻게 한국어를 방언으로 구획되었는지를 분석하였다. 그리고 경기 방언, 강원 방언, 충청 방언, 경산 방언, 전라 방언, 제주 방언의 특이점에 대해서도 알게 되었으며, 이후 비교표의 도움을 받아 어떻게 서로 다른지를 분석하였다.

제주 방언은 다른 지역에서 더 이상 찾아볼 수 없는 중세 한국어의 많은 측면을 유지하면서도 제주도 특유의 어휘적, 문법적 특징을 지니고 있는 것으로 연구되어 왔으며, 이 때문에 방언이 하나의 언어로 간주되는 경우가 많다. 제주 방언의 음성적 특징을 연구한 결과, 제주 방언과 한국어의 다른 방언과의 차이가 상당히 강하다는 결론에 도달했다.

제주 방언의 문법적, 형태적 특징을 연구할 때 제주방언의 문법적 특징이 매우 흥미롭다는 결론을 얻었다.

제주 방언의 어휘적 특징을 연구하여 제주 방언이 이미 대부분의 지역에서 사용되지 않는 고대 중세 한국어의 어휘량을 많이 간직하고 있기 때문에 제주 방언의 순수한 언어를 처음 듣는 대부분의 한국인들은 외국어와 유사하다고 주장하는 것으로 나타났다. 더욱이 그들은 제주 방언이 본토의 언어와는 달리 독자적으로 만들어진 접미사, 어미, 어휘를 포함하고 있다는 것을 알게 되었다. 제주 방언은 지역에 따라 단어 어미의 사용에 차이가 없다. 일부 어휘, 특히 동물과 도구의 이름을 포함하는 어휘에서는 큰 차이가 있다.

제주방언의 어휘 구성이 상당히 다양한 것으로 나타났다. 그 안에 들어 있는 단어들은 표준 경기 방언과 상당히 유사할 수도 있고, 완전히 다를 수도 있다. 또한 제주 방언은 표준 한국어에 전형적이지 않은 어느 정도의 어휘를 가지고 있다. 더욱이 제주방언에서 한국인들은 특정한 단어 형성 방식을 적극적으로 사용한다.

이 용어 과정을 쓰는 마지막에 우리는 제주 방언이 독특하며 많은 특징을 포함하고 있다는 결론을 내렸다. 제주 방언의 연구는 한국 문헌학의 발전을 위해 매우 중요하다.

핵심: 한국어, 제주도 방언, 제주말, 방언학, 옛한글, 변증법, 변증법학.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Бевзенко, С. П. (1980). *Діалектологія*. Київ: Вища школа.
- Ковалів, Ю. І. (2007). *Літературознавча енциклопедія* (Т. 1). Київ: Видавничий Центр “Академія”.
- Кочерган, М. П. (2006). *Загальне мовознавство*. Київ: Видавничий центр “Академія”.
- Учасники проєктів Вікімедіа. (2004, 6 серпня). *Діалект – вікіпедія*. Вікіпедія. Відновлено з <https://uk.wikipedia.org/wiki/Діалект>
- blogger deer. (2023, 28 липня). *6 common korean dialects and how to distinguish them*. LingoDeer. Відновлено з <https://blog.lingodeer.com/korean-dialects/>
- Chambers, J. K., Trudgill, P. (1980). *Dialectology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- English-Korean Dictionary*. (2024). Naver Dictionary. Відновлено з <https://en.dict.naver.com/#/main>
- Jeju-eo talking dictionary*. (2014). Talking Dictionaries. Відновлено з <https://talkingdictionary.swarthmore.edu/jeju/>
- Kim Mu Rim (김무림). (2004). *History of the Korean language*. Seoul: Hankook Munhwasa.
- Ki-Moon Lee, S. Robert Ramsey. (2011). *A history of the Korean Language*. United Kingdom at the University Press, Cambridge.
- Shinpei Ogura. (1940). *The outline of the Korean dialects*. Memoirs of the Research Department of the Tōyō Bunko.
- Sohn, Min Ho. (1999). *The Korean Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- The 6 dialects of south korea and ways to distinguish*. (2024). KoreanClass101.com Blog. Відновлено з <https://www.koreanclass101.com/blog/2018/12/14/korean-dialects/>
- 국어 사전, 끝말 잇기, 초성, 속담, 한자, 사자성어, 시작하는 말, 끝나는 말, 사투리*. (2024). Відновлено з <https://wordrow.kr/>
- 김영환. (2013). *조선어방언학*. 경기도 파주시: 대학사.
- 남기심, 고영근, 유현경, & 최형용. (2019). *표준 국어문법론*. 한국문화사.

방언연구회. (2001). *方言學 事典*. 태학사.

배주채. (2020). *한국어문법*. 신구문화사.

새국어생활. (1998). (제 8 권 제 40 호). Відновлено з <https://www.korean.go.kr.pdf>

이익섭. (2005). *한국어 문법*. 서울대학교 출판문화원.

제주 방언. (2024). 나무위키. Відновлено з <https://namu.wiki/w/제주%20방언>

제주 방언/문법. (2024). 나무위키. Відновлено з <https://namu.wiki>

제주특별자치도. (2019). 제주특별자치도청. Відновлено з <https://www.jeju.go.kr>

제주특별자치도. (2019). 제주특별자치도청. Відновлено з <https://www.jeju.go.kr>

피칸씨. (2023). *한국 100 대명산 지도 100 대명산 플러스 리스트 목록*. 네이버 블로그.

Відновлено з <https://blog.naver.com>

훈민정음과 한글: 네이버 블로그. (2011). 네이버 블로그. Відновлено з

<https://blog.naver.com>

· . (2024). 나무위키. Відновлено з <https://namu.wiki/w/·?from=아래아>